

10—23/1/1960.

10

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERHELYETTESÉNEK

001. számú

PARANCSA

Budapest, 1960. február 18-án

A letartóztatottak kategórizálásának és új elhelyezésének végrehajtása

A büntetvégrehajtás 1958-ban a 10. számú parancsom szerint az osztályhelyzet, az elkövetett bűncselekmény és büntetési idő alapján kategórizálta a letartóztatottakat, kialakította a kategóriáknak megfelelő börtönprofilokat.

A kategórizálás végrehajtása a letartóztatottak biztonságos őrzése és a nevelési feladatok végzése szempontjából helyesnek és eredményesnek bizonyult, segítette az osztálypolitika fokozottabb érvényesítését.

A kategórizálás végrehajtása óta eltelt idő alatt a kormány helyes büntetőpolitikája következtében a letartóztatottak létszáma csökkent és továbbra is csökkenő tendenciát mutat.

Ennek megfelelően — a kategórizálás elveinek betartása mellett — az egyes kategóriák elhelyezésére szükséges börtönök kijelölésén változtatni kell.

I.

Külön börtönben kell elhelyezni:

- bűncselekményük és büntetésük idejére való tekintet nélkül az osztályidegeneket,
- a többszörösen visszaeső és szokásos köztörvényes bűnözőket,
- a dolgozó osztályhelyzetű politikai letartóztatottakat,
- a dolgozó osztályhelyzetű köztörvényes letartóztatottakat.

A börtönönkénti elkülönítés célja, hogy a felsorolt kategóriákkal való bánásmódban, a nevelésben, a börtön visszatartó jellegének biztosításában érvényrejusson az osztálypolitika.

Az osztályidegenek, a hazaárulók, főbenjáró politikai bűnt elkövetők, a többszörösen visszaesők, szokásos bűnöző kategóriák felé a törvények maradéktalan betartása mellett szigorú, kemény börtönrezsimeket kell teremteni, alkalmazva az osztályhelyzet, az elkövetett bűncselekmény figyelembevételével az átnevelés során az egyénesítés elvét.

A dolgozó osztályhelyzetű letartóztatottak felé — akik nem követtek el hazaárulást, vagy főbenjáró politikai bűncselekményt —, akik nem állnak tudatosan szemben népi államunkkal, a börtön visszatartó jellegének biztosítása mellett olyan börtönrezsimeket kell teremteni, melyben

fokozottabban érvényrejut a letartóztatottak átnevelése, jellemüknek, nézeteiknek formálása.

A letartóztatottak új elhelyezésének végrehajtására a feltételek biztosítva vannak. Ennek alapján

m e g p a r a n c s o l o m :

1. **Az osztályidegen férfi elítélteket** — tekintet nélkül bűncselekményükre és a kiszabott büntetés idejére
a Márianosztrai Országos Börtönben kell elhelyezni.
2. **A politikai** — dolgozó osztályhelyzetű — férfi elítélteket
a Budapesti Országos Börtönben kell elhelyezni.
3. **A súlyos visszaeső elítélteket**, akiket a bíróság a végrehajtható szabadságvesztés büntetést megállapító legutolsó ítélet meghozatalát megelőző 10 év alatt már legalább kétszer végrehajtható szabadságvesztésre ítelt, továbbá
a szokásos bűnözőket, akik sorozatos bűncselekmények elkövetésével szereztek vagyoni előnyt, függetlenül attól, hogy korábban voltak-e büntetve
a sopronkőhidai, a sátoraljaújhelyi és a váci országos börtönökben kell elhelyezni.
4. **A köztörvényes visszaeső** — akiket a bíróság a legutolsó szabadságvesztés büntetés kiállításától számított 5 éven belül bármilyen bűncselekmény miatt végrehajtható szabadságvesztés büntetésre ítelt — férfi elítélteket
a szegedi, a balassagyarmati, a szombathelyi és nyiregyházi megyei börtönökben kell elhelyezni.
5. Az előző pontban fel nem sorolt **megyei börtönökben** a megyei bíróság és a megye területén működő járásbíróságoknál tárgyalásra kerülő férfi és női, valamint fiatalkorú, nem jogerős elítélteket, illetőleg a megyei-járási ügyészségek által beutalt előzetes letartóztatotakat kell elhelyezni.
A jogerős ítélet meghozatala után az elítéltet kategóriájának megfelelő börtönbe kell szállítani.
A megyei börtönökben kell végrehajtani a szabálysértési eljárás során a pénzbüntetést átváltoztató **elzárás** büntetést is.
6. **A Jászberényi Körzeti Börtönben** kell elhelyezni — az osztályidegnek kivételével — azokat a férfi elítélteket, akiknek egészségi állapota, valamint testi fogyatékosága, stb. következtében munkahelyen való foglalkoztatása nem lehetséges, de kórházi kezelést igénylő betegségük nincs.
7. **A női elítéltek elhelyezése.**
A Kalocsai Országos Börtönben kell elhelyezni az összes osztályidegen, politikai és köztörvényes női elítélteket, a kisgyermekes anyákat, valamint azokat a dolgozó osztályhelyzetű politikai és köztörvényes, súlyos visszaeső és szokásos bűnöző női elítélteket, akiket a kizáró oknál fogva mezőgazdasági munkahelyre nem lehet kiszállítani.
A kecskeméti, a pécsi megyei börtönökben kell elhelyezni a dolgozó osztályhelyzetű első büntényes és visszaeső köztörvényes női elítélteket, akiket kizáró ok miatt mezőgazdasági munkahelyre nem lehet

kiszállítani és elhelyezésük a Kalocsai Országos Börtönben nem lehetséges.

8. Mezőgazdasági munkahelyek.

A mezőgazdasági munkahelyekre kiszállíthatók:

elsőízben 5 évig terjedő szabadságvesztés büntetésre ítélt dolgozó osztályhelyzetű férfi és női letartóztatottak;

elsőízben politikai bűncselekmény miatt 3 évig terjedő szabadságvesztés büntetésre ítélt dolgozó osztályhelyzetű férfi és női letartóztatottak;

egyéni elbírálás alapján — osztályidegenek kivételével — azok a letartóztatottak, akik büntetésük meghatározott idejét zárt börtönben letöltötték és ennek során a megbánás jelét mutatták, betartották a szabályokat, a részükre kiadott munkát jól végezték el. Ennek megfelelően;

- a) az első büntényes és visszaeső férfi és női politikai és köztörvényes elítéltek, ha büntetésük 1/2 részét letöltötték,
- b) a súlyos visszaeső és szokásos bűnöző férfi és női elítéltek, ha büntetésük 2/3 részét letöltötték.

A Büntetésvégrehajtás Országos Parancsnoka a kiszállítástól eltekinthet, amennyiben az elítélt a zárt börtönben szakképzettséget szerzett, vagy szakképzettséget igénylő munkán dolgozik.

II.

- a) A Büntetésvégrehajtás Országos Parancsnoka vagy helyettese egyes esetekben engedélyt adhat a börtön profiljától eltérő kategóriájú elítéltek befogadására.
- b) Fenti parancsomat fokozatosan, a takarékoság szem előtt tartásával, a termelés folyamatosságának biztosítása mellett úgy kell végrehajtani, hogy az új elhelyezés szerinti befogadás 1960. május 1-el kezdetét vegye és az átcsoportosítások 1960. december 1-ig befejezést nyerjenek.
- c) A Büntetésvégrehajtás Országos Parancsnoka jelen parancsom végrehajtására készítsen részletes intézkedési tervet.
- d) Az 1958-ban kiadott 10. sz. a letartóztatottak kategorizálásának végrehajtására vonatkozó parancsomat, jelen parancs kiadásával egyidejűleg, hatályon kívül helyezem.

FÖLDES LÁSZLÓ s. k.
a belügyminiszter első helyettese

Felterjesztem: Miniszter elvtársnak.

Kapják: Miniszterhelyettes elvtársak,
II. Főosztály vezetője,
II. Főosztály titkárság vezetője,
II/1., II/8. osztály,
BV parancsnokság 45 pld.

Készült: 80 példányban.

Tartalmaz: 3 nyomott lapoldalt.